PROGRAMA MUNICIPIOS SAUDABLES E SOSTIBLES 2000-2004 EN GALICIA

XX CURSO DE SAÚDE AMBIENTAL

Silleda (Pontevedra), 26-29 abril 2004

Auspiciado pola

SESA
SOCIEDAD ESPAÑOLA DE SANIDAD AMBIENTAL

Declarado cun crédito de libre configuración polas

UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

UNIVERSIDADE DE VIGO

Patrocinador oficial

CAIXAGALICIA OBRASOCIAL

Colaboran na organización

FUNDACIÓN COMARCAL DEZA

CONCELLO DE SILLEDA

INAP
INSTITUTO NACIONAL DE ADMINISTRACIÓN PÚBLICA

MANCOMUNIDADE DE *TERRAS DE DEZA*

Director

PROF. DR. FRANCISCO PEÑA

PRESENTACIÓN

Cada día ten maior importancia o coñecemento do medio ambiente dunha comunidade, xa que é un condicionante do seu benestar social, sanitario e económico (o medio ambiente como xerador de actividades capaces de producir emprego, renda, saúde e benestar á poboación). A industrialización e a urbanización modificaron o medio dando orixe a problemas ambientais de primeira orde (o efecto invernadoiro e cambio climático, a destrucción da capa de ozono estratosférica, o transporte de contaminantes, a desertización, etc.) que é preciso corrixir, así como evitar que as actividades futuras orixinen máis deterioracións no noso contorno a través dunha política preventiva que permita un desenvolvemento sostido e equilibrado e teña como obxectivos a protección da saúde do home e a conservación de tódolos recursos que condicionan e sustentan a vida. Para acada-los obxectivos do VI Programa Comunitario de Acción en materia de medio ambiente para 2001-2010, ademais da consideración das disposicións lexislativas vixentes e de aspectos tecnolóxicos inclúense actuacións tales como o aumento de diálogo coa empresa, fomento de acordos voluntarios, participación da opinión pública, acceso á información ambiental, etc. A empresa ten unha especial responsabilidade diante do medio ambiente ó ser consumidora de recursos, ademais de fonte de emisións e residuos; pero tamén é orixe de coñecementos científicos e tecnolóxicos, así como de positivos impactos socioeconómicos; o cal levou a moitas empresas a integra-la política ambiental nas estratexias corporativas adoptando criterios de protección do contorno na planificación de actividades e toma de decisións, o que implica tamén ás asociacións empresariais, xa que a protección do medio ambiente na empresa constitúe unha responsabilidade corporativa.

A Oficina Rexional para Europa da OMS, baseándose nas iniciativas de Cidades Saudables, e tendo en conta as experiencias dos plans de sanidade ambiental locais e os programas da Axenda 21 existentes nalgúns países europeos, decidiu apoiar ás entidades locais e rexionais para acada-los obxectivos do desenvolvemento sostible; sendo esta unha oportunidade máis, de conciencia-los concellos galegos da importancia de asumir esta filosofía na súa xestión, a través da posta en marcha do **Programa Municipios Saudables e Sostibles en Galicia**, que leva consigo:

- Un primeiro nivel de actuación: de formación e reciclaxe de técnicos en medio ambiente e saúde, e de tódolos axentes sociais implicados na tarefa de protexer e conservar o medio ambiente, a través da realización do XX Curso de Saúde Ambiental en Silleda, co obxectivo de contribuir a mellorar a xestión e as condicións de vida dos cidadáns na Comarca de Deza.

- Un segundo nivel de actuación: de participación cidadá, a través da realización de conferencias-coloquio e unha exposición sobre o medio ambiente natural galego, co obxectivo de propiciar a participación activa de tóda-la cidadanía da Comarca de Deza.

- Unha recomendación: que a Comarca de Deza adquira o compromiso de adhesión a Carta de Aalborg e inicie o desenvolvemento da Axenda 21 Local, levando a cabo como primeiro paso un **diagnóstico ambiental**, para coñecer cal é a situación real existente da que se parte, coa finalidade de adoptar as medidas correctoras pertinentes que permitan correxir as deficiencias detectadas.

Co fin de abordar e debater algúns dos problemas prioritarios que ten a Comarca de Deza, organízase este curso que, está deseñado de acordo cos principios da Carta Europea sobre Medio Ambiente e Saúde, e a Carta de Aalborg cara á sostibilidade, e dirixido a todos aqueles que traballan ou están interesados no medio ambiente. Finalmente, destaca-la necesidade de unir esforzos por parte de responsables políticos, empresarios, científicos, educadores, profesionais, comunicadores, ecoloxistas, así como a participación activa dos cidadáns, en prol de conseguir un medio ambiente saudable para tódolos galegos, mellor legado para xeracións vindeiras.

Prof. Dr. Francisco Peña (*)

Responsable do Programa Municipios Saudables e Sostibles 2000-2004 en Galicia.

(*) Doutor en Farmacia pola Universidade de Santiago de Compostela, especialista universitario en Toxicoloxía pola Universidade Complutense de Madrid, diplomado en Sanidade pola Escola Nacional de Sanidade, académico correspondente da Real Academia de Medicina e Cirurxía de Galicia do Instituto de España, socio numerario da Sociedade Española de Sanidade Ambiental, ex-profesor de Hixiene e Sanidade Ambiental da Universidade de Santiago de Compostela, ex-director do Centro de Extensión Universitaria e Divulgación Ambiental de Galicia (CEIDA) con sede no Castelo de Santa Cruz de Oleiros. En calidade de experto en sanidade ambiental foi vocal do Consello Galego de Medio Ambiente da Xunta de Galicia e membro do Comité Científico do I Congreso Mundial de Saúde e Medio Ambiente Urbano. Formou parte do Acordo da V Sesión da Comisión Mixta de Cooperación Técnico-Científica entre Italia e España no apartado Protección Ambiental, habendo realizado diversas estancias de investigación no Laboratorio de Igiene Ambientale do Istituto Superiore di Sanità (Roma). Levou a cabo a organización e dirección técnico-científica de máis dun centenar de plans, proxectos, programas e actividades de formación, investigación e educación ambiental en Galicia. Elaborou un Plan de formación, investigación e educación ambiental para a Secretaría xeral para a Protección Civil e o Medio Ambiente da Xunta de Galicia. Puxo en marcha un Plan de formación ambiental na Escola Galega de Administración Pública. Dirixiu un Plan de actividades sobre medio ambiente da Fundación Semana Verde de Galicia no Recinto Feira Internacional de Galicia. Director do Programa de Formación Ambiental das Patrullas Verdes do Concello de Caldas de Reis (Pontevedra). Profesor de "Medio Ambiente e Saúde" de CEPADE – Universidade Politécnica de Madrid. Pioneiro e impulsor da saúde ambiental en Galicia, debido á súa dilatada traxectoria académica e profesional, tras 25 anos de actividade e labor desenvolvido, ten acreditado un recoñecido prestixio e é ben coñecido en medios nacionais e internacionais, formando parte da nova xeración de sanitarios ambientalistas españois, pola súa contribución ós sectores medio ambiente e saúde na triple vertente docente, investigadora e educativa, que se traduciu, entre outros, no recoñecemento da OMS pola súa valiosa contribución ó proxecto europeo "Healthy Cities", na obtención dunha ducia de distincións e premios de investigación científica, e na publicación de 30 libros e 127 publicacións científicas e artígos de divulgación relacionados coa problemática hixiénico-ambiental.

PROGRAMA

LUNS, 26 ABRIL 2004

16,30 h.: ACREDITACIÓN E ENTREGA DE DOCUMENTACIÓN.

17,00 h.: ACTO INAUGURAL DO CURSO.

17,30 h.: CONFERENCIA INAUGURAL: **"O camiño cara unha Galicia saudable e sostible".**

PROF. DR. D. FRANCISCO PEÑA

MARTES, 27 ABRIL 2004

16,30 h.: TEMA 1: **"Importancia dos sistemas de abastecemento hídrico e de saneamento das augas residuais en relación coa saúde pública: vixiancia e control sanitario das augas potables de consumo público e depuración das augas residuais urbanas".**

PROF. DR. D. FRANCISCO PEÑA

18,30 h.: COMUNICACIÓNS TÉCNICAS SESIÓN DE AUGAS:

- "Adaptación ó RD 140/2003 polo que se establecen os criterios sanitarios da calidade do auga de consumo humano".

D. JOSÉ CARLOS AQUILUE VALERO

Director Técnico de Aquagest, S.A.

- "Plan de saneamento de Galicia 2000-2015: á súa aplicación na Comarca de Deza".

PROF. D. FRANCISCO ALONSO FERNÁNDEZ

Subdirector Xeral de Programación e Proxectos de Augas de Galicia da Consellería de Medio Ambiente da Xunta de Galicia. Profesor da Universidade de Vigo.

- "Novas tecnoloxías na depuración de augas residuais domésticas para pequenos núcleos de poboación".

D. MARIO GONZÁLEZ GRANJA

Enxeñeiro Industrial. Director de Operacións de SMA – Soluciones Medioambientales y Aguas, S.A.

D. GONZALO ALFONSÍN SOLIÑO

Enxeñeiro Industrial. Departamento de Medio Ambiente – Facet Ibérica, S.A.

MÉRCORES, 28 ABRIL 2004

09,00-14,00 h.: VISITAS PRÁCTICAS:

- Estación de **T**ratamento de **A**ugas **P**otables e **E**stación **D**epuradora de **A**ugas **R**esiduais municipais, empacadora de residuos urbanos, A Fervenza do río Toxa, entorno do Mosteiro de Carboeiro (Silleda).

16,30 h.: TEMA 2: **"Xestión integral de residuos urbanos".**

PROF. DR. D. FRANCISCO PEÑA

18,00 h.: COMUNICACIÓN TÉCNICA SESIÓN DE RESIDUOS:

- "O papel do cidadán na xestión do lixo: elementos clave da participación cidadá".

D. JESÚS COTELO CASTIÑEIRA

Licenciado en Socioloxía. Consultor do Departamento de Medio Ambiente en Administracións Públicas de Soluziona Calidad y Medio Ambiente.

19,30 h.: TEMA 3: **"Contaminación atmosférica e acústica: prevención e loita".**

PROF. DR. D. FRANCISCO PEÑA

XOVES, 29 ABRIL 2004

09,00-14,00 h.: VISITAS PRÁCTICAS:

- Ponte medieval de Ponte Taboada (Silleda-Lalín).
- Fraga de Catasós e Reserva Natural de Zobra (Lalín).
- Os Torrentes do Ulla e Sobreiral do Arnego (Agolada).
- Castro Grande e Castro Pequeño de Casares (Rodeiro).

16,30 h.: TEMA 4: **"Responsabilidade da Administración Local na protección do medio ambiente: competencias e sistemas de financiamento. Instrumentos de xestión ambiental. A formación, investigación e educación ambiental: pezas clave dunha política ambiental eficaz de carácter preventivo. Municipios saudables e sostibles. A Axenda 21 Local aplicable á xestión municipal. Xestión sanitaria do medio ambiente: diagnóstico de saúde ambiental".**

PROF. DR. D. FRANCISCO PEÑA.

18,00 h.: MESA REDONDA: **"Posta en común sobre a problemática ambiental da Comarca de Deza: posibles solucións".**

MODERADORA: PROFª. DRª. Dª. MARÍA JULIA MELGAR RIOL

Profesora Titular de Toxicoloxía da Facultade de Veterinaria da Universidade de Santiago de Compostela-Campus de Lugo.

PONENTES:

- "Contaminación de solos e augas na Comarca de Deza: relevancia da contaminación difusa, da xestión de residuos gandeiros e das boas prácticas agrarias".

PROF. DR. FRANCISCO DÍAZ-FIERROS VIQUEIRA

Catedrático de Edafoloxía e Química Agrícola da Facultade de Farmacia da Universidade de Santiago de Compostela.

- "Ferramentas de sostibilidade aplicables á xestión municipal".

D. JULIÁN MAYOR BALVÍS

Xefe de Departamento de Medio Ambiente en Administracións Públicas de Soluziona Calidad y Medio Ambiente.

- Representantes dos Concellos da Comarca de Deza.

20,00 h.: ACTO DE CLAUSURA E ENTREGA DE DIPLOMAS ACREDITATIVOS DO CURSO.

INFORMACIÓN XERAL

OBXECTIVOS

- Integración da dimensión dos aspectos ambientais da saúde na formación e reciclaxe de técnicos en medio ambiente e saúde, coa finalidade de actualiza-la súa formación e adecua-las esixencias que demanda a sociedade actual, para que contribúa a mellora-la xestión e as condicións de vida urbana dos cidadáns.
- Establecer un foro de debate e estudio que aborde a situación medioambiental da Comarca de Deza, dos seus problemas e carencias que se consideran máis importantes así como das posibles solucións que se deberán adoptar; ademais de permiti-la cooperación e o diálogo entre tódolos axentes sociais implicados no tema.

DESTINATARIOS

- Técnicos, funcionarios e responsables políticos da Administración Local, Provincial e Autonómica, que desenvolvan a súa actividade ou estean relacionados coas áreas obxecto de estudio.
- Profesorado de ensino secundario, formación profesional e universitaria que desenvolva a súa actividade ou estea relacionado coas áreas obxecto de estudio.
- Técnicos superiores en saúde ambiental, química ambiental, etc.
- Técnicos e xestores de empresas que desenvolvan a súa actividade nos departamentos de calidade, medio ambiente e prevención de riscos laborais.
- Profesionais libres (farmacéuticos, médicos, veterinarios, químicos, biólogos, enxeñeiros, arquitectos, avogados, economistas, xeógrafos, psicólogos, sociólogos, diplomados en relacións laborais, diplomados en enfermería, etc.) que desenvolvan a súa actividade ou estean relacionados/interesados nas áreas obxecto de estudio.
- Estudiantes universitarios relacionados/interesados nas áreas obxecto de estudio.
- Estudiantes dos ciclos formativos de grao superior de saúde ambiental, química ambiental, etc.

METODOLOXÍA

- Exposición por parte do profesor do contido teórico do curso co apoio de medios audiovisuais.
- Presentación de comunicacións técnicas e casos prácticos nos que tamén intervirán activamente os propios alumnos amosando as súas experiencias.
- Realización de visitas prácticas a instalacións de interese medioambiental e sanitario.
- Mesa redonda.
- Exposición sobre: "O Medio Ambiente Natural Galego".

NÚMERO DE PRAZAS E DEREITOS DE INSCRICIÓN

- **Número de prazas:** estará limitado a **60**, que se cubrirán por rigorosa orde de inscrición.
- **Cota de inscrición:** 30 €.
- **Forma de pagamento:** o aboamento efectuarase mediante transferencia bancaria o entrega en efectivo na oficina de **Caixa Galicia**, sita na rúa Matemático Rodríguez, 7 – Lalín (Pontevedra), nº de conta: **2091 0503 53 3040020080**, a favor do "XX CURSO DE SAÚDE AMBIENTAL EN SILLEDA", **especificando o nome e apelidos da persoa inscrita**.
- **Forma de inscrición:** cubri-lo boletín de inscrición, que deberá achegar o xustificante do pagamento, e presentarase/enviarase por fax/correo á Secretaría Técnica do Curso. O prazo de inscrición abrirase o xoves día 1 de abril, fixándose a data límite de formalizala o venres día 23 de abril ás 14,00 horas.

DOCUMENTACIÓN

- Entregarase un maletín coa publicación do libro do curso e material didáctico diverso.

DIPLOMA ACREDITATIVO E CRÉDITO DE LIBRE CONFIGURACIÓN

- Aqueles alumnos que participen con regularidade nas sesións programadas do curso, que consta de **30 horas lectivas**, recibirán un diploma acreditativo de asistencia.
- A Universidade de Santiago de Compostela (USC) e a Universidade de Vigo (UV) concederán **1 crédito de libre configuración** ós alumnos matriculados nesas Universidades que asistan ó curso.

SEDE, DATAS E HORARIO

- **Sede:** Casa da Cultura (R/ José Antonio nº 41 – 36540 Silleda).
- **Datas:** do 26 ó 29 de abril de 2004.
- **Horario:** de 16,30 a 21,00 horas (de luns a xoves). O mércores e o xoves (de 09,00 a 14,00 horas) terán lugar unhas visitas prácticas (opcionais).

SECRETARÍA TÉCNICA DO CURSO

CONCELLO DE SILLEDA
Coordinador: Javier López Caramés
R/ Xeneral Franco, 55
36540 SILLEDA (PONTEVEDRA)
Tel.: 986 58 00 00 / Fax: 986 58 10 21
E-mail: silleda@concellos.depontevedra.com / info@concellodesilleda.com
http: www.concellodesilleda.com

FUNDACIÓN COMARCAL DEZA
(EDIFICIO EXPODEZA)
Coordinador: Manuel Ferro Prieto (xerente)
R/ Parque Empresarial "Lalín 2000"
36500 LALÍN (PONTEVEDRA)
Tel.: 986 79 40 59 / 986 79 40 49 / Fax: 986 79 40 57
E-mail: fdeza@cetadec.net

PROGRAMA MUNICIPIOS SAUDABLES E SOSTIBLES 2000-2004 EN GALICIA

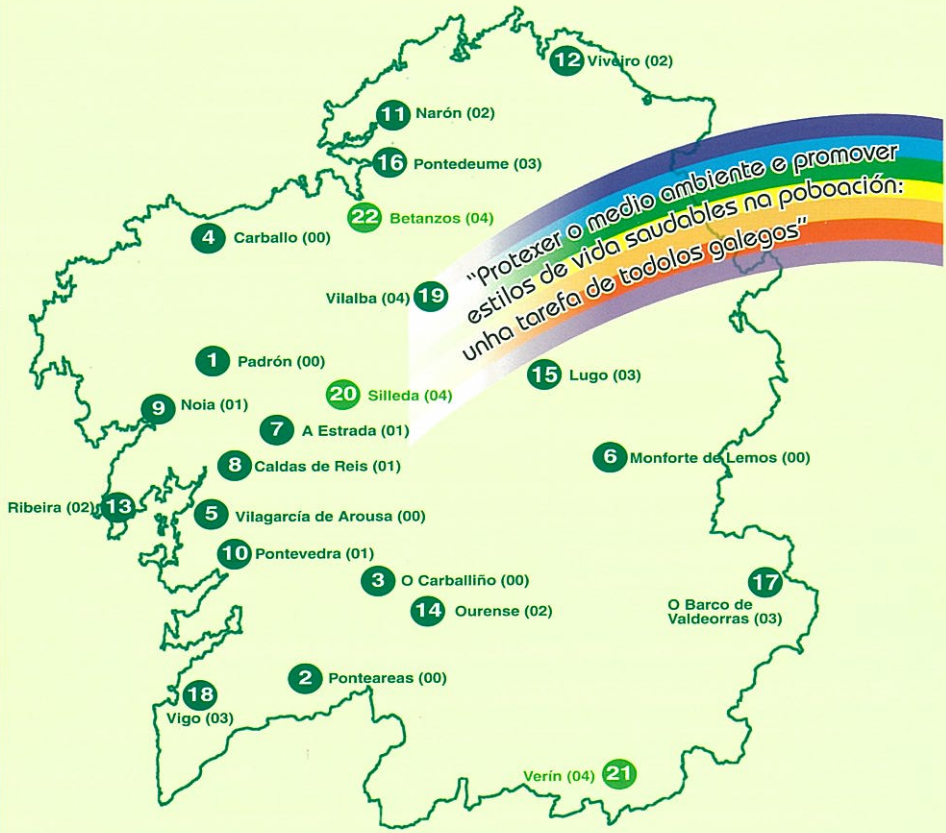

Empresas colaboradoras

Aquagest

soluziona
calidad y medio ambiente

sma
Soluciones Medioambientales y Aguas, S.A.